

Het plaatsen en rubberen van teak delen

Aike van der Hoeft, augustus 2013

De inhoud van dit document is gebaseerd op informatie en afbeeldingen van de website van de Arnhemse Fijnhouthandel (www.af.nl), die van de Amsterdamse Fijnhouthandel (www.fijnhout.nl), mijn eigen ervaring en ervaringen van een Victoire zeiler Arjen Miedema.

Zie voor een uitgebreide beschrijving van het leggen van teak - ook al past het onderwerp teak niet bij de titel - het 'Praktijkhandboek kunststoffen', G. Lok, uitgeverij Hollandia, Haarlem, 2007 (5^e druk). www.hollandia-boeken.nl

Zelf heb ik het rubberen van teak uitgevoerd bij de bakskistdeksels van een Victoire 933, het leggen van teak in (verzonken dus) een kuipbank van een Victoire 933 en op een bakskistdeksel van een Victoire 1044.

1. Intro

Teak delen zijn op veel manieren te leggen. Elke methode heeft zijn voor- en nadelen, je moet het altijd zien in combinatie met de ondergrond.

Een dek van teak leggen is vanwege de buigingen moeilijker dan het leggen van teak delen op een bank of bakskist die recht is.

Hierna komen aan de orde:

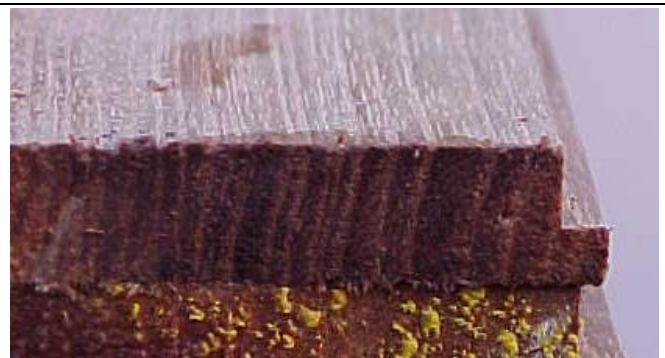
- Richtprijs
- Ondergrond
- Latten leggen op een dek
- Inrubberen
- Latten leggen op een bakskistdeksel
- Aanvullende informatie

Afb. 1 Teakdelen van de Arnhemse Fijnhouthandel, 9 x 48 mm, met tweezijdig een kitsponning

2. Richtprijs teak oppervlak

Theoretische prijs voor delen met nadenkit, lijm en primer: € 290,- /m² ex btw, gerekend ZONDER afval. De werkelijke prijs zal hoger zijn, afhankelijk van het afval. Reken op een prijs vanaf € 325,- /m² (Arnhemse Fijnhouthandel, dec. 2009)

Afb. 2 Dekdelen moeten zo veel mogelijk met staande jaarringen (kwartiers hout) gezaagd worden, dat is slijtvaster en stabiel

3. Ondergrond

De ondergrond moet vast en vlak, droog en schoon, en roest- en vetvrij zijn. Als dat zo is kunnen de latten in principe direct op de ondergrond gelijmd worden. Het is wel gemakkelijker om eerst een tussenlaag van multiplex te leggen, dan kunnen de latten daarop even vastgeschroefd of -geniet worden. U kunt niet direct op de ondergrond lijmen als bijvoorbeeld:

- de ondergrond niet vlak genoeg is
- de lijm niet zal hechten (doe een hechtproef)
- de latten vastgezet moeten worden om ze op de plaats te houden, bijvoorbeeld bij gebogen werk, of grotere lengtes.

In die gevallen moet u gaan werken met de multiplex tussenlaag om een goede ondergrond te verkrijgen. Neem hiervoor Jumbo- of Bruynzeel garantiemultiplex van minimaal 10 mm dik. Om vochttoetreding te voorkomen kan het multiplex het beste verlijmd worden op de ondergrond. Gebruik hiervoor bedding compound (Afb. 4), ruim aanbrengen, en primer volgens voorschrift. Kit de kopse kanten van de plaat goed af, zodat ook hier geen vocht kan binnentreden.

4. Latten leggen op een dek

Bekijk, als het om een dek gaat, of u het makkelijkst eerst de deklatten- of de eerst de vissingdelen (= de randen) kunt leggen. In het algemeen is het het makkelijkst om met de vissingdelen te beginnen.

De deklatten en vissingdelen kunnen het makkelijkst met MSR bedding compound verlijmd worden. Gebruik een primer volgens voorschrift.

Epoxylijm zou ook kunnen, maar dat werkt moeilijker omdat het zo dun is dat het wegloopt.

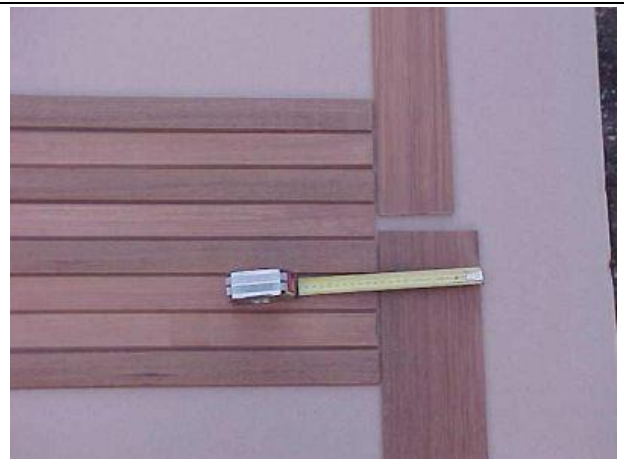
PU lijm is niet geschikt, omdat deze lijm bruist tijdens het uitharden en dan de kitsponning zou vullen.

Breng de kit aan met de speciale spuitmond of met een geribde lijmkam. Om de elastische werking van de bedding compound volledig tot zijn recht te laten komen moet de laagdikte hiervan ca 2 mm zijn.

Druk de latten "vol en zat" in de kit. De latten kunnen nu in de sponning geschroefd of geniet worden om ze op de plaats te houden.

Dikke dekdelen (12 mm en dikker) worden ook wel verzonken geschroefd, waarna het schroefgat wordt afgedopt met een Teakhouten prop. Proppenboren, voor het maken van proppen, zijn online te koop bij Baptist in Arnhem (www.baptist.nl).

Laat de lijm minimaal 2 dagen uitharden voordat u verder gaat met bewerken.

Afb. 3 Rondom dekdelen worden vissingdelen gelegd. Vissingdelen zijn teak latten in dezelfde dikte (9mm) die breder zijn dan de gewone dekdelen

Afb. 4 Simson MSR primer, Bedding Compound en Deck Caulk

5. Inrubberen

Inrubberen lijkt gemakkelijk, maar is moeilijk! De moeilijkheid is dat u moet voorkomen dat er luchtballen in de kit worden ingesloten. Daarvoor moet niet alleen op de juiste wijze gekit worden, maar ook moet de voeg goed voorbereid zijn.

Primeren

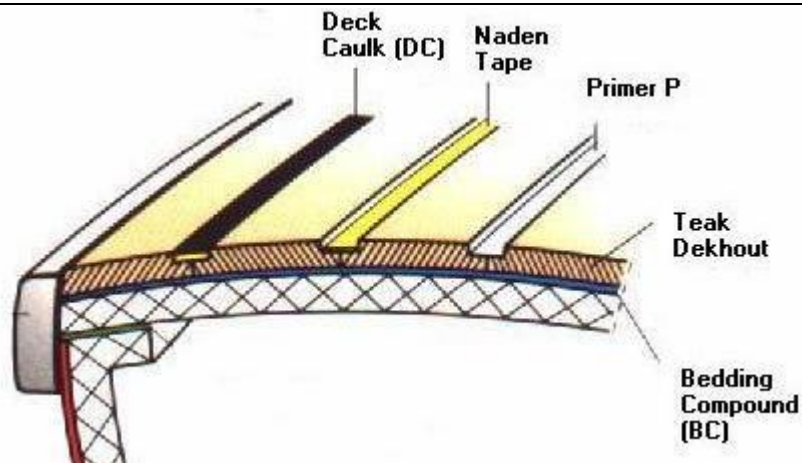
Zorg ervoor dat de voeg leeg, schoon en droog is. Maak de voeg vetvrij met MSR Cleaner, en breng daarna binnen één uur met een schoon kwastje de MSR primer aan.

Afb. 5 Een scheepsdek gelegd door Van Tricht

Primer droogt snel. Werk om indrogen te voorkomen niet uit de verpakking, maar schenk het over in een schoon glas of blik. Schenk niet meer in dan binnen 30 minuten verwerkt kan worden. De primer moet in een aaneengesloten laag aangebracht worden. Zorg ervoor dat de primer niet meer vervuult door bijvoorbeeld vette vingers.

Om de beste hechting van de kit te krijgen ("chemisch hechten") moet binnen 6 uur na het opdrogen van de primer de kit aangebracht worden.

Afb. 6 Tekening van de opbouw van een teakdek, met tape in de naden

Nadenkit (Deck Caulk) aanbrengen

In theorie mag de nadenkit alleen aan de zijkanten van de voeg hechten, en niet aan de bodem. Als de deklat in de breedte zou gaan krimpen kan de kit meer en makkelijker uitrekken.

Hechting aan de bodem kan voorkomen worden door de bodem af te plakken met MSR Nadentape. Bij dekdelen vanaf ca. 65 mm breedte is het zeker raadzaam om dat te doen.

In de praktijk is het bij standaard dekdelen van 9 x 48 mm onmogelijk de bodem correct af te plakken. Het plakband verschuift, en doet meer kwaad dan goed.

Als dekdelen vrij smal zijn, een relatief een grote sponning hebben en bovendien niet veel zullen krimpen (droog Teakhout is zeer stabiel) is de Arnhemse Fijnhouthandel van mening dat het beter is de bodem van de naden niet

Afb. 7 Verwijderen kit met Fein Multimaster

<p>af te plakken. Hun ervaring is dat je zo de sterkste voeg krijgt.</p>	
<p>Snij voordat u gaat kitten ca. 2 cm van de spuitmond af. U krijgt dan een spuitopening van ca. 8 mm. Zet de spuitmond haaks op het dek, en beweeg hem tijdens het spuiten zodanig vooruit dat de kit uitloopt vóór de spuitmond. Dat zorgt ervoor dat de voeg tot onder aan toe gevuld wordt.</p> <p>Werk met een overdadige hoeveelheid kit - er mag best een kop op liggen - en druk het goed na met een plamuurmes. Plak delen die later niet geschuurd kunnen worden af met schilders plakband. De kit droogt vrij snel, na een paar uur is het beloopbaar.</p>	
<p>Oude nadenkit verwijderen</p> <p>Als u bestaand teak wilt renoveren moet de oude deknadenkit verwijderd worden. Een handig apparaat daarvoor is de Fein Multimaster (Afb. 7). De Multimaster heeft een as die heel snel trilt. Men kan met behulp van tientallen accessoires die erbij te koop zijn ermee schuren, zagen, slijpen, snijden, enz. Eén van de accessoires is speciaal kit verwijder mesje (Afb. 8) waarmee u deknadenkit als een rups uit de voeg kunt snijden (Afb. 9).</p> <p>Fein is een prijzig merk, maar u krijgt kwaliteit en veelzijdigheid. Ikzelf heb de Multimaster gekocht voor de deknaden, maar pas daarna de talloze andere mogelijkheden van het apparaat ontdekt.</p> <p>Meer info op www.fein-marine.nl, bij Baptist ijzerwaren in Arnhem (www.baptist.nl) en bij Kruis in Rotterdam (www.kruis.nl).</p>	<div data-bbox="1043 600 1305 898" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="979 913 1366 943">Afb. 8 Het kit verwijdermes van Fein</p> <div data-bbox="912 976 1433 1364" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="986 1379 1359 1408">Afb. 9 Rubber uit naden verwijderd</p>
<p>Afwerken</p> <p>Grote klodders kit kunnen met een mesje of steekbeitel verwijderd worden. Daarna kan het dek met een bandschuurmachine (in de lengterichting) worden nageschuurd, of met een excenter schuurmachine. De laatste is een trilschuurmachine waarvan de schijf tijdens het trillen ook nog ronddraait. Zo ontstaan er geen kleine ronde schuurkrasjes.</p> <p>Wacht met het afwerken totdat de kit goed is doorgehard. Afhankelijk van de temperatuur minimaal 3 dagen, maar liever een week.</p>	

6. Latten leggen in een deksel of kuipbank

Nieuwe latten leggen in een deksel of kuipbank, waarin het teak dus verzonken is, kunt u het beste doen in de vorm van een 'tapijtje'. Maak eerst een mal van multiplex. Op die mal maakt u de latten met zijn allen pas, u brengt kit aan, en na drogen plaatst u het geheel, zonder mal in het deksel van de bakskist.

De mal maakt u 5 mm minder groot dan de ruimte waar straks het 'tapijt' in geplaatst wordt. Op die manier is er ruimte over voor een kitrand eromheen en kunt u de latten dus precies pas maken op de mal.

Op afb. 10 is de mal voor een bakboord kuipbank van een Victoire 933 te zien. Op de foto liggen alleen nog maar de latten die een gelijke breedte hebben op de mal. Ik ben aan de rechterkant, de kuipkant, begonnen en er zijn al naden gerubberd. Onder de naden heb ik tape geplakt om te zorgen dat het 'tapijt' niet op de mal vastgeplakt wordt.

afb. 10 Het maken van een teak 'tapijt'

De laatste brede lat die nog aan de linkerkant gelegd moet worden steekt straks buiten de mal. Nadat alle naden gekit zijn, en de kit minstens drie dagen gedroogd is, maakte ik de lat met een schuurmachine passend op de mal.

De oude latten op onze kuipbank waren geschroefd. Ik heb echter alle gaten in het polyester onder het teak dicht gemaakt met vezelplamuur. Daarna is het 'teaktapijt' onder druk van een groot aantal gewichten gelijmd met de Simson Bedding Compound.

Na het drogen wordt de buitenste rand rondom gekit. Plak daarbij vooraf tape op het polyester en trek het er direct na het kitten af.

In afb. 11 is de kuipbank te zien waarin het teaktapijt verzonken ligt. Rechts de kuipkant zoals ook in afb. 10 te zien is, helemaal links de lat die als laatste in vorm geschuurd is. Deze kuipbank heeft dus aan alle vier kant een polyester rand die het teak opsluit.

afb. 11 Teaktapijt in een kuipbank gelegd

7. Latten leggen op een deksel of kuipbank

Latten leggen op een deksel of kuipbank werkt anders dan erin, omdat er geen kunststof rand is die het teak opsluit. De buitenste latten zijn in dit geval de opsluiters.

In ... ziet u een bakskistdeksel waar teak op gemonteerd was (*artikel is nog niet af*)

8. Aanvullende Informatie

PRIJZEN

[Ctrl+klik](#) voor de prijslijst van dekdelen van de Arnhemse Fijnhouthandel.

KITTEN EN PRIMERS

[Ctrl+klik](#) voor web-pagina van de Arnhemse Fijnhouthandel over de Simson MSR (Marine Special Range) lijmen en kittens.

TEAK MASSIEF

[Ctrl+klik](#) voor de massief Teak pagina van de Arnhemse Fijnhouthandel.

ALTERNATIEF VOOR 'BINNEN'

Kuiperfloor is een alternatief voor massief teak. Het is multiplex met een fineer toplaag, met het karakter van dekdelen. Goedkoper, maar alleen geschikt voor binnenwerk. [Ctrl+klik](#) voor meer info.

Afb. 12 Kuiperfloor

INFO VAN DE KITFABRIKANT

De fabrikant van de deknadenkit, Boskit, heeft een aantal PDF brochures over het leggen en inrubberen van Teak dekdelen gemaakt.

[Ctrl+klik](#) om de folder met leginstructies te downloaden

ALGEN OP TEAK

Onbehandeld Teak raakt al snel begroeid met een groene laag algen.

Tip: Maak het hout in het voorjaar schoon met water en borstel met eventueel wat huishoudzeep. Geen hogedrukreiniger.

Bestrijk het daarna met sterk verdunde Luxan Algendood, of Bayer Dimanin algendoder, ca. 30 ml op

een 'halve emmer' van 5 liter. Niet afspoelen maar laten opdrogen. Hierdoor blijft het Teak algenvrij tot het volgende voorjaar!	
--	--